

13.11.2025

Vastaanottaja: Eduskunnan tarkastusvaliokunta

LähiTapiolan lausunto liittyen THL:n tutkimukseen perustason avosairaanhoidon rakenteista, resursseista ja rahoituksesta - Vakuutusyhtiöiden tehtävä on täydentää julkista terveydenhuoltoa

Asia: O 41/2023 vp Terveydenhuollon toimivuus

LähiTapiola kiittää Eduskunnan tarkastusvaliokuntaa tarjotusta mahdollisuudesta antaa näkemys THL:n tuottamasta tutkimuksesta perustason avosairaanhoidon rakenteista, resursseista ja rahoituksesta lausunnon muodossa.

Vakuutusyhtiöillä on kahtalainen rooli julkista terveydenhuoltoa täydentävien vapaaehtoisten henkilövakuutusten tarjoajana ja sosiaalivakuutuksen toimeenpanijana

Yksityisten vakuutusyhtiöiden tarjoamien vapaaehtoisten henkilövakuutusten tehtävänä on täydentää julkista terveydenhuoltoa ja tarjota valinnanvapautta hoitotahon suhteen.

Vakuutusyhtiöt vastaavat Suomessa vapaaehtoisen henkilövakuuttamisen lisäksi sosiaalivakuutuksiin kuuluvien lakisääteisten työtapaturma- ja ammattitautivakuutusten ja liikennevakuutusten vakuutuksenantajina ja korvausten maksajina.

Lakisääteisissä ja vapaaehtoisissa vakuutuksissa on kehittynyt tiivis yhteistyö vakuutusyhtiöiden ja yksityisen terveydenhuollon palveluntarjoajien kanssa. Niin lakisääteisten kuin vapaaehtoisten vakuutustenkin turvin hakeudutaan hoitoon pääsääntöisesti yksityiseen terveydenhuoltoon.

Työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksessa vakuutusyhtiöt pyrkivät ehkäisemään vahinkoja ja tukemaan vahingoittuneiden työkykyä ja kuntoutumista yhdessä työnantajien ja työterveyshuoltojen kanssa. Työterveysyhteistyössä on kehitetty toimintamalleja, joilla varmistetaan vakuutetun oikea-aikainen työhönpaluu tapaturman jälkeen.

Suomalaisten heikentynyt luottamus hoitoonpääsyyn näkyy yksityisten terveysvakuutusten suosion kasvuna – jo puolet lapsista on vakuutettu terveysvakuutuksella

Terveysvakuutusten suosio on tasaisesti kasvanut viimeisten kymmenen vuoden aikana. Erityisen paljon vakuutetaan lapsia. Lapsista jo noin puolet on vakuutettu terveysvakuutuksella.

LähiTapiolan tekemän kyselytutkimuksen mukaan suomalaisten luottamus perusterveydenhuollon palveluiden riittävyyteen on heikentynyt. Kun vuonna 2021 noin 30 % suomalaisista koki, että julkisen terveydenhuollon peruspalvelut eivät ole kovin tai lainkaan riittävällä tasolla, luku oli noussut jo 39 %:iin vuonna 2025.

13.11.2025

Yksi terveysvakuutuksen hankinnan tärkeimpiä syitä on nopea hoitoonpääsy. Mikäli julkiseen terveydenhuoltoon olisi helpompi päästä hoitoon, vakuutusta käytettäisiin todennäköisesti vähemmän.

Yksityisen terveysvakuuttamisen kannattavuus on heikentynyt

Terveysvakuutusten kannattavuus on viime vuosina heikentynyt koko alalla, eikä terveysvakuuttaminen ole tällä hetkellä kannattavaa liiketoimintaa. Terveysvakuutuksia käytetään merkittävästi aikaisempaa enemmän, ja samanaikaisesti yksityisen terveydenhuollon hinnat ovat nousseet.

THL:n tutkimuksessa todettiin yksityisessä terveydenhuollossa enemmän palveluiden käyttöä kuin mitä palvelutarpeen perusteella olisi ollut odotettavissa. Myös erikoislääkärin palveluita käytettiin keskimääräistä enemmän yksityisessä terveydenhuollossa.

Myös LähiTapiolan omat tilastot osoittavat, että terveysvakuutusta käytetään erikoislääkäripainotteisesti. Yksityisessä terveydenhuollossa vakuutuksen käyttäjä voi halutessaan varata ajan suoraan erikoislääkärin vastaanotolle. Akuutti ylähengitystieinfektio on yleisin yksittäinen diagnoosi, josta LähiTapiolan terveysvakuutuksesta haetaan korvauksia. Kaksi kolmesta vakuutetusta oli hoidattanut sitä erikoislääkärin vastaanotolla.

Terveydenhuollon palveluntarjoaja tekee arvion vakuutusta käyttävien asiakkaiden tutkimusten ja hoitojen tarpeellisuudesta lääketieteellisin perustein. Vakuutusyhtiöillä on rajalliset mahdollisuudet arvioida niiden välttämättömyyttä.

LähiTapiola kehittää hoidon vaikuttavuuteen liittyviä ratkaisuja yhdessä yksityisen terveydenhuollon palveluntarjoajien kanssa

LähiTapiola on pyrkinyt yhdessä yksityisen terveydenhuollon kumppaneidensa kanssa kehittämään hoidon vaikuttavuuteen liittyviä mittareita ja kannustimia, sekä hoidon tarpeen arviointiin liittyviä digitaalisia ratkaisuja. Näiden tavoitteena on ohjata vakuutusasiakkaita tarkoituksenmukaiseen hoitoon, ja varmistaa, että annettu hoito tuottaa terveyshyötyä.

LähiTapiola tarjoaa yhdessä terveydenhuollon palveluntarjoajien kanssa terveysvakuutusasiakkailleen mahdollisuuden etähoitoon niissä tapauksissa, joissa se on lääketieteellisesti perusteltua. Tällä pyritään lääkäriresurssin vaikuttavampaan käyttöön sekä parempaan kustannustehokkuuteen.

LähiTapiolan korvauskäytännössä pyritään noudattamaan kansallisia suosituksia, kuten Käypä hoito -suosituksia. LähiTapiola pyrkii yhdessä terveystumppaneidensa kanssa julkisen terveydenhuollon tavoin edistämään vähähyötyisten hoitojen kriittistä käyttöä.

Yhteistyötä julkisen ja yksityisen terveydenhuollon välillä tulee lisätä ja vakuutusyhtiöt tulee ottaa tiiviimmin mukaan terveydenhuoltojärjestelmää koskevaan suunnitteluun

Vakuutusyhtiöillä on sosiaalivakuutuksen toimeenpanijoina ja julkisen terveydenhuollon täydentäjinä merkittävä rooli osana Suomen terveydenhuoltojärjestelmää.

13.11.2025

Vakuutusyhtiöt tulisikin ottaa tiiviimmin mukaan terveydenhuoltojärjestelmää koskevaan suunnitteluun.

LähiTapiolan näkemys on, että hyvin toimiva julkinen terveydenhuolto on koko yhteiskunnan etu. Vapaaehtoisten henkilövakuutusten tehtävänä on täydentää – ei korvata – julkista terveydenhuoltoa.

LähiTapiola pitää soteuudistuksen tavoitteita kannatettavina: sosiaali- ja terveystalouden sekä perus- ja erityistason terveystalouden integraatio ja keskittyminen perusterveydenhuollon vahvistamiseen, ovat järjestelmän kestävyys ja palvelukyvyn ylläpitämiseksi välttämättömiä.

Perusterveydenhuollon vahvistaminen mahdollistaisi myös yksityisten vakuutusyhtiöiden keskittymisen rooliimme nimenomaan täydentävänä palvelutarjoajana. Uskomme, että tällä on myös palvelujen käyttäjien ja maksajien, eli suomalaisten, kannalta kokonaiskustannuksia säästävä vaikutus.

Yksityisen henkilövakuuttamisen ohella vakuutusyhtiöt hoitavat julkisia hallintotehtäviä lakisääteisessä vakuuttamisessa, kuten työtapaturma- ja ammattitautivakuuttamisessa. Tässä yhteydessä LähiTapiola näkee tärkeäksi työterveyshuollon toimintaedellytysten turvaamisen.

Yhteistyötä eri sektorin toimijoiden kanssa tulee lisätä. Hyvinvointialueilla on vastuu perusterveydenhuollon järjestämisestä, mutta palveluiden tuottamisessa on mahdollista hyödyntää yksityisen terveydenhuollon toimijoita.

Kunnioitavasti,

LähiTapiola

Laura Miettunen
terveysvakuuttamisen
kehitysjohtaja

Ari Kaukiainen
lääketieteellinen johtaja